

Indflydelse end tidligere ved Afslutningen af internationale Konventioner. Det har gennem mange Aar været saaledes i den danske Rigsdag, at der var en udbredt Anskuelse om, at Danmark skulde have saa lidt som muligt at bestille med Udenrigspolitik; Rigsdagen blandede sig i hvert Fald ikke synderlig deri, det sorterede under Udenrigsministeren, der vel her som saa mange Steder i Udlandet i Virkeligheden var den af Ministrene, der indenfor sit Departement var den mægtigste, idet Rigsdagens Kontrol med hans Virksomhed var ringere end med de andre Ministres. Det er derfor efter min Mening med Rette, at der herhjemme som ogsaa i Udlandet har rejst sig Krav om større Indflydelse for Parlamentet med Hensyn til Udenrigspolitik, og det er et Princip, jeg fuldt ud tiltræder.

Man har til en vis Grad imødekommet dette Ønske ved Oprettelsen af et udenrigspolitisk Udvalg, hvor Partierne er blevet repræsenteret. Det er, selv om det efter min Mening ikke er fuldt tilstrækkeligt, i alt Fald en Begyndelse til, at Rigsdagen kan faa den tilbørlige Indflydelse paa udenrigspolitiske Sager; men saa kræves det rigtignok ogsaa, at der, naar saadanne Sager forelægges for Nævnet — disse Udkast har foreligget for dette —, bliver en Realitetsbehandling, for at man paa det Tidspunkt kan faa indført eventuelle Ændringer. Naar Overenskomsterne først foreligger underskrevne, er man selvfølgelig ikke pligtig at ratificere, man kan uden Uhofflighed nægte at ratificere, Rigsdagen er ikke paa Forhaand bundet til at give sit Samtykke; men da det vil være meget vanskeligt at opnaa Ændringer i den Tekst, der er underskrevet af Regeringens befuldmægtigede, vil Rigsdagen praktisk og faktisk meget ofte komme i den Situation, at den maa indskrænke sig til Ja eller Nej — den tredie Udvej, at vi vil give Samtykke til vedkommende Overenskomst, men med visse Ændringer, vil praktisk ofte være afskaaret. Dette finder jeg uheldigt; Rigsdagen bør derfor, hvis den ikke vil se sin Indflydelse reduceret til henimod en Formalitet, holde paa, at en Adgang til at gøre denne Indflydelse gældende i Realiteten bibeholdes.

P. Munch: Det Ønske, som den ærede sidste Taler udtalte om, at Rigsdagen skulde have virkelig betydningsfuld Del ogsaa i Behandlingen af udenrigspolitiske Spørgsmaal, kan jeg selvfølgelig fuldt ud dele. Det er ønskeligt, at man i det udenrigspolitiske Udvalg fører den Realitets-

forhandling, der i hvert givet Tilfælde er Brug for. Imidlertid har Forholdet jo i dette Tilfælde været, at kun eet af de politiske Partier har haft Betænkelse med Hensyn til de her foreliggende Udkast, og det kunde da ikke være de andre Partiers Sag at fremkalde en Forhandling i det udenrigspolitiske Udvalg. Sagen var jo forelagt, og Ordføreren for det Parti, der nu har Betænkelse, havde da al mulig Lejlighed til at fremføre disse allerede der paa det givne Tidspunkt.

De Betænkelse, det ærede Medlem har fremført her i Dag, kan ikke siges at gøre noget stærkere Indtryk paa os. Det ærede Medlem udtalte Frygt for, at Bestemmelserne skulde medføre, at ogsaa Sager, der af den ene Part ansaas for at være indre Anliggender, blev inddraget under disse Bestemmelser. Forholdet i den Henseende vil jo ikke være anderledes, end det er efter Folkeforbundspagten nugældende Regler. De Sager, som virkelig og uomtvisteligt er indre Anliggender, vil selvfølgelig stadig vedblive at være dette. Den Bekymring, at Diplomaterne skulde være mindre ivrige for at bringe Stridsspørgsmaal ud af Verden, fordi de havde Forligsnævn at henvise til, kan jeg heller ikke rigtig tænke mig. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Diplomater deri vil finde Tilskyndelse til at sige: Vi kan klare det selv uden at sætte alt dette i Bevægelse.

I øvrigt forekommer det mig særdeles ønskeligt, at der gennemføres en saadan Forligsinstitution mellem de Stater, her er Tale om. Det har under Forhandlingerne i Folkeforbundet bestandig været saaledes, at Stormagterne navnlig har lagt Vægt paa den store Forhandling indenfor Folkeforbundsraadet, medens andre Stater, ikke mindst de nordiske, har følt Tilbøjelighed til at sige, at i alle Tilfælde, hvor det var muligt at undgaa Raadets Mægling, burde man undgaa den; thi Raadets Mægling maatte altid i væsentlig Grad blive bestemt af mere almindelige storpoltiske Hensyn, og disse kunde ikke være forenelige med Behandlingen af ethvert Stridsspørgsmaal, ogsaa naar disse Stridsspørgsmaal ikke var af særlig vidtrækkende Karakter. Nu vil vi vistnok kunne gøre Regning paa, at de Tvistigheder, der kan opkomme mellem Danmark og de Stater, her er Tale om, alle eller i alt Fald de allerfleste af dem vil kunne være af en saadan Beskaffenhed, at det er urimeligt at blande Folkeforbundsraadet ind deri. Der er ikke Grund til at sætte disse Stridsspørgsmaal i Forbindelse med storpoltiske Synspunkter, men det vil